

Sygn. akt V KK 221/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 września 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dorota Rysińska (przewodniczący)

SSN Barbara Skoczowska (sprawozdawca)

SSN Roman Sądej

Protokolant Barbara Kobjżyńska

po rozpoznaniu w Izbie Karnej, na posiedzeniu w dniu 4 września 2014 r., w trybie art. 535 § 5 k.p.k.,
w sprawie **P. O.** w przedmiocie wydania wyroku łącznego,
kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego,
od wyroku łącznego Sądu Rejonowego w W. z dnia 24 września 2012 r., sygn. akt II K (...)

uchyla zaskarżony wyrok łączny i przekazuje sprawę Sądowi Rejonowemu w W. do ponownego rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w W. wyrokiem łącznym z dnia 24 września 2012 r., sygn. II K (...), po rozpoznaniu wniosku obrońcy P. O., skazanego następującymi wyrokami:

- a) Sądu Rejonowego w W. z dnia 3 lipca 2006 r., sygn. II K (...), za czyny popełnione w okresie od 31 lipca 2002 r. do 31 stycznia 2003 r., na karę łączną roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności oraz grzywny w wysokości 50 stawek dziennych po 10 zł każda;
- b) Sądu Rejonowego w Z. z dnia 24 sierpnia 2007 r., sygn. II K (...), za czyn popełniony w okresie od 1 czerwca 2004 r. do 31 października 2004 r., na karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 5 lat próby oraz grzywny w wysokości 200 stawek dziennych po 10 zł każda, przy czym postanowieniem Sądu Rejonowego w Z. z dnia 25 października 2011 r. zarządzono wykonanie warunkowo zawieszonych kary pozbawienia wolności;
- c) Sądu Rejonowego w W. z dnia 30 października 2008 r., sygn. II Ks (...), za czyny popełnione w okresie od 2001 r. do 2002 r., na karę łączną grzywny w wysokości 75 stawek dziennych po 100 zł każda;
- d) Sądu Rejonowego w W. z dnia 17 września 2009 r., sygn. II K (...), za czyn popełniony w dniu 22 stycznia 1993 r., na karę roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 5 lat próby oraz grzywny w wysokości 100 stawek dziennych po 100 zł każda, przy czym postanowieniem z dnia 17 stycznia 2012 r. Sądu Rejonowego w W. zarządzono wykonanie warunkowo zawieszonych kary pozbawienia wolności;
- e) Sądu Rejonowego w W. z dnia 16 grudnia 2010 r., sygn. K (...), za czyn popełniony w dniu 14 kwietnia 2009 r., na karę 2 lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 4 lat próby oraz grzywny w wysokości 100 stawek dziennych po 10 zł (w wyroku błędnie podano 100 zł) każda;
- f) Sądu Rejonowego w W. z dnia 6 września 2011 r., sygn. Ks (...), za czyn popełniony w okresie od stycznia 2008 r. do grudnia 2009 r., na karę grzywny w wysokości 50 stawek dziennych po 50 zł każda;

- g) Sądu Rejonowego w W. z dnia 30 sierpnia 2011 r., sygn. Ks (...), za czyny popełnione w dniu 16 lipca 2009 r. i 16 lipca 2010 r., na karę łączną grzywny w wysokości 50 stawek dziennych po 20 zł,
- h) Sądu Rejonowego w W. z dnia 27 czerwca 2011 r. (w wyroku błędnie podano 1 lipca 2011 r), sygn. XII K (...), za czyn popełniony w dniu 5 maja 2000 r., na karę 2 lat pozbawienia wolności i grzywny w wysokości 200 stawek dziennych po 50 zł każda;

orzekł:

- I. na podstawie art. 569 § 1 k.p.k. w zw. z art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. połączył kary orzeczone wyrokami opisanymi w pkt. a), b), c) i d) części wstępnej wyroku i wymierzył skazanemu P. O. karę łączną 2 lat pozbawienia wolności oraz karę łączną grzywny w wysokości 100 stawek dziennych grzywny ustalając wysokość jednej stawki na 100 zł;
- II. oznaczenie daty, od której należy liczyć początek odbywania kary łącznej pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem łącznym pozostawił Dyrektorowi Zakładu Karnego;
- III. na podstawie art. 63 § 1 k.k. w zw. z art. 577 k.p.k. na poczet orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności opisanej w punkcie I zaliczył skazanemu okres tymczasowego aresztowania od 23 czerwca 2003 r. do 8 marca 2004 r.;
- IV. na podstawie art. 572 k.p.k. postępowanie w pozostałym zakresie umorzył;
- V. na podstawie art. 569 § 1 k.p.k. w zw. z art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. połączył kary grzywny orzeczone wyrokami opisanymi w pkt f), g) i h) części wstępnej wyroku i wymierzył skazanemu P. O. karę łączną grzywny w wysokości 200 stawek dziennych grzywny ustalając wysokość jednej stawki na 50 zł;
- VI. na podstawie art. 576 § 1 k.k. pozostałe orzeczenia zawarte w połączonych wyrokach pozostawił do odrębnego wykonania;
- VII. na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił skazanego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych związanych z wydaniem wyroku łącznego.

Wyrok ten nie został zaskarżony przez strony i uprawomocnił się bez postępowania odwoławczego.

Kasację od tego wyroku łącznego Sądu Rejonowego w W. z dnia 24 września 2012 r., sygn. akt II K (...), wniósł Prokurator Generalny w trybie art. 521 § 1 k.p.k. Zaskarżył on wyrok w całości na korzyść skazanego P. O.. Autor kasacji zarzucił:

- rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa procesowego i materialnego, a mianowicie art. 569 § 1 k.p.k. w zw. z art. 85 k.k., polegające na zaniechaniu orzeczenia wobec P.O. kary łącznej pozbawienia wolności w stosunku do wszystkich spełniających warunki do połączenia kar wymierzonych na mocy wyroków jednostkowych objętych postępowaniem w przedmiocie wydania wyroku łącznego, pomimo istnienia ku temu warunków i umorzenia postępowania w tym zakresie;
- rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa procesowego i materialnego, a mianowicie art. 569 § 1 k.p.k. w zw. z art. 85 k.k., polegające na zaniechaniu orzeczenia wobec P. O. kary łącznej grzywny w stosunku do wszystkich spełniających warunki do połączenia kar grzywny wymierzonych na mocy wyroków jednostkowych objętych postępowaniem w przedmiocie wydania wyroku łącznego, pomimo istnienia ku temu warunków i umorzenia postępowania w tym zakresie.

W konkluzji Prokurator Generalny wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w W..

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego jest oczywiście zasadna.

Trafnie bowiem podnosi skarżący, że wyrok łączny Sądu Rejonowego w W. zapadł z rażącym naruszeniem przepisów prawa wskazanych w zarzutach kasacji.

Odnosząc się do zrzutów kasacji stwierdzić należy, że Sąd ten rozpoznając wnioszek obrońcy skazanego P. O. i wydając zaskarżony kasacją wyrok łączny nie dostrzegł, że oprócz połączenia w punkcie I wyroku łącznego skazań orzeczonych czterema jednostkowymi wyrokami (opisanymi szczegółowo w punktach a), b), c) i d) części wstępnej wyroku) winien był połączyć w tym węźle kary łącznej również jednostkową karę pozbawienia wolności oraz karę grzywny orzeczoną w sprawie Sądu Rejonowego w W., sygn. XII K (...) (pkt h) części wstępnej wyroku) i orzec

kary łączne. Sąd Rejonowy w W. prawidłowo przyjął, że „pierwszym” wyrokiem w rozumieniu przepisu art. 85 k.k., który powinien być punktem odniesienia przy dokonywaniu oceny, które z przestępstw objętych kolejnymi wyrokami pozostają w zbiegu uzasadniającym połączenie węzłem wyroku łącznego, jest wyrok tegoż Sądu z dnia 3 lipca 2006 r., sygn. II K (...). Czyn, za który został skazany P. O. wyrokiem Sądu Rejonowego w W. z dnia 27 czerwca 2011 r. (w części wstępnej wyroku łącznego błędnie wskazano datę wydania wyroku 1 lipca 2011 r.), sygn. akt XII K (...), został natomiast popełniony w dniu 05 maja 2000 r. Z zestawienia dat wydania obu wyroków i popełnienia czynu przypisanego skazanemu w wyroku w sprawie o sygn. akt XII K (...) wynika więc, że istniały warunki do połączenia kar orzeczonych tym wyrokiem z karami orzeczonymi wyrokami objętymi karami łącznymi w punkcie I zaskarżonego wyroku. Przypomnieć należy, że stosownie do brzmienia przepisów art. 569 § 1 k.p.k. w zw. z art. 85 k.k., jeżeli zachodzą warunki do orzeczenia kary łącznej, a mianowicie jeżeli skazany popełnił dwa lub więcej przestępstw, w okresie poprzedzającym wydanie pierwszego wyroku, chociażby nieprawomocnego, co do któregośkolwiek z nich i wymierzono mu za nie kary tego samego rodzaju albo inne podlegające łączeniu, sąd orzeka karę łączną, biorąc za podstawę kary z osobna wymierzone za zbiegające się przestępstwa. Użyte sformułowania wskazują jednoznacznie, że sąd jest obowiązany do wydania wyroku łącznego, co oznacza brak swobody w doborze skazań podlegających łączeniu i niemożność pominięcia części z nich.

W punkcie V wyroku łącznego Sąd Rejonowy w W. połączył kary grzywny orzeczone wyrokami tegoż Sądu o sygn. V Ks (...) i sygn. V Ks (...) (opisane szczegółowo w punktach f) i g) części wstępnej wyroku) oraz Sądu Rejonowego w W. o sygn. XII K (...) (opisany w punkcie h) części wstępnej wyroku) i wymierzył karę łączną grzywny w wysokości 200 stawek dziennych przy ustaleniu wysokości jednej stawki na kwotę 50 zł. Orzekając w ten sposób Sąd błędnie przyjął, iż kara grzywny orzeczonej w sprawie XII K (...), winna zostać połączona w jeden węzeł kary grzywny orzeczonej w punkcie V wyroku łącznego. Powyżej natomiast wskazano, iż kary zarówno pozbawienia wolności jak i grzywny orzeczone wyrokiem Sądu Rejonowego w W., sygn. XII K (...) winny były stanowić składowe kar łącznych wymierzonych skazanemu w punkcie I wyroku łącznego. Natomiast

analiza treści odpisów wyroków dotyczących skazanego P.O. prowadzi do wniosku, że możliwym było objęcie wyrokiem łącznym w punkcie V, kary grzywny orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w W. z dnia 16 grudnia 2010 r., sygn. V K (...), którym za czyn popełniony od 14 kwietnia 2009 r. do 13 maja 2010 r., P. O. został skazany na karę 2 lat pozbawienia wolności, z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 4 lat próby oraz karę grzywny w wysokości 100 stawek dziennych przy przyjęciu wysokości jednej stawki na kwotę 10 zł (w części wstępnej wyroku łącznego wskazano jako datę popełnienia czynu 14 kwietnia 2009 r. oraz błędnie określono wysokość jednej stawki grzywny na kwotę 100 zł). Pomimo wystąpienia przesłanek z art. 85 k.k. Sąd Rejonowy w W. zaniechał rozważenia zasadności połączenia jednostkowych kar grzywny wymierzonych tymże wyrokiem oraz wyrokami również Sądu Rejonowego w W. z dnia 6 września 2011 r., sygn. akt V Ks (...), za czyn popełniony w okresie od stycznia 2008 r. do grudnia 2009 r. oraz z dnia 30 sierpnia 2011 r., sygn. V Ks (...), za czyn popełniony w dniu 16 lipca 2009 r. i 16 lipca 2010 r. Pierwszym chronologicznie wyrokiem w rozumieniu art. 85 k.k. przy łączeniu kar grzywny powinien być więc wyrok Sądu Rejonowego w W. z dnia 16 grudnia 2010 r., sygn. V K (...), co do którego Sąd działając na podstawie art. 572 k.p.k.. umorzył postępowanie.

Nadto wskazać także należy, iż Sąd Rejonowy w W. w punkcie I wyroku połączył orzeczone wyrokami jednostkowymi kary grzywny wbrew dyspozycji art. 86 § 1 k.k. W myśl tego przepisu sąd wymierza karę łączną w granicach od najwyższej z kar wymierzonych za poszczególne przestępstwa do ich sumy. Sąd Rejonowy w W. połączył kary grzywny orzeczone czterema wyrokami i pomimo tego, że wyrokiem Sądu Rejonowego w Z., sygn. akt II K (...) orzeczona była grzywna w wysokości 200 stawek dziennych po 10 zł, wymierzył karę łączną grzywny w wysokości 100 stawek dziennych przy przyjęciu wysokości jednej stawki na kwotę 100 zł., chociaż nie mógł orzec niższej kary grzywny niż 200 stawek dziennych.

Sąd Rejonowy w W., odstępując od połączenia w punkcie I wyroku kary pozbawienia wolności oraz w punkcie V wyroku grzywny orzeczonej w sprawie sygn. XII K (...) Sądu Rejonowego w W. oraz kary grzywny orzeczonej wyrokiem o sygn. V K (..) Sądu Rejonowego w W. pomimo istnienia warunków orzeczenia kar

łącznych, rażąco naruszył przepisy art. 569 § 1 k.p.k. w zw. z art. 85 k.k., a przedmiotowe uchybienie miało przy tym istotny wpływ na treść orzeczenia. W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy uchylił zaskarżony wyrok w całości i sprawę przekazał do ponownego rozpoznania. Przy ponownym rozpoznaniu Sąd Rejonowy będzie miał na uwadze powyższe zapatrywania prawne, a przedmiotem swoich rozważań, prócz wyroków opisanych w części wstępnej niniejszego wyroku łącznego, winien objąć również wyrok Sądu Rejonowego w P. z dnia 8 października 2012 r., sygn. III K (...), a więc wyrok wydany już po wydaniu zaskarżonego wyroku łącznego.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 632 pkt 2 k.p.k.

Mając to wszystko na uwadze Sąd Najwyższy orzekł, jak w wyroku.